

Praksa Evropskog suda za ljudska prava od 17. i 19. februara 2026. godine¹**Đaković v. Serbia (br. 30749/22), 17.2.2026. godine****Povreda člana 2. Ek (procesni aspekt, djelotvornost istrage)**

Podnosilac predstavke je Vilko Đaković, hrvatski državljani. Živi u Lovasu, Hrvatska.

Dana 10. oktobra 1991. godine, u kontekstu rata koji je uslijedio nakon raspada Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, Jugoslovenska narodna armija, zajedno s određenim brojem lokalno regrutiranih snaga "teritorijalne odbrane", lokalne policije i dobrovoljačkih snaga, granatirala je i potom zauzela hrvatsko selo Lovas. Predmet se odnosi na smrt oca gospodina Đakovića (P.Đ.), koji je ubijen iz vatrenog oružja tokom napada.

Pozivajući se na član 2 (pravo na život) Konvencije, podnosilac predstavke se žali da srbijanske vlasti nisu sprovele efikasnu istragu o ubistvu njegovog oca.

Evropski sud je istakao da Vlada nije pružila uvjerljive i vjerodostojne razloge koji opravdavaju ukupnu dužinu istrage, koja obuhvata i postupak koji je vodilo Tužilaštvo za ratne zločine Srbije i naknadni krivični postupak. Posebno, pozivanje na složenost predmeta čini se neuvjerljivim u odsustvu bilo kakvih opipljivih rezultata u istrazi o onima koji su počinili ili naredili ubistvo, a koja se odugovlači već dugi niz godina. Imajući u vidu utvrđene nedostatke ažurnosti i razumne brzine u provođenju istrage, Evropski sud je zaključio da istraga o ubistvu P.Đ. nije ispunila standarde djelotvornosti propisane članom 2. Konvencije.

Simoncini v. San Marino (br. 14396/24), 19.2.2026. godine**Povreda člana 6.1. Ek (pravičnost postupka koji je rezultat retroaktivne primjene zakona)****Nema povrede člana 6. Ek (dužina postupka)****Povreda člana 8. Ek**

Podnosilac predstavke je Massimiliano Simoncini, državljani Republike San Marino, rođen 1963. godine i živi u Montegiardinu, San Marino.

Sudsko vijeće u plenarnom sastavu (*Consiglio Giudiziario Plenario*, u daljem tekstu: „CGP“) imenovalo je podnosioca predstavke 2019. godine na funkciju *Commissario della legge*, koja je ekvivalent poziciji sudije prvog stepena u San Marinu. Predmet se odnosi na poništenje navedenog imenovanja 2020. godine, kao rezultat retroaktivne primjene zakona, tačnije tumačenja odredbi o sastavu CGP-a. Podnosilac predstavke je pokrenuo upravni postupak radi osporavanja poništenja, ali postupak nije rezultirao uspjehom.

Pozivajući se na član 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima (pravo na pravično suđenje), gospodin Simoncini ističe, između ostalog, da je zakonodavna intervencija bila protivna načelu vladavine prava, te da je upravni postupak trajao nerazumno dugo. Također, pozivajući se na član 8. Konvencije (pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života), podnosilac predstavke tvrdi da je odluka o poništenju njegovog imenovanja proizvela ozbiljne posljedice po njegov privatni život i ugled, te da nije bila u skladu sa zakonom, niti je imala opravdanje.

¹ Informacije su pripremljene u saradnji između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud.

Član 6. stav 1. (građansko pravo) • Stvarni i ozbiljan spor oko spornog građanskog prava prema domaćem pravu • Upravni postupak kojim se osporava poništenje direktno odlučujući za prava podnosioca predstavke • Član 6. primjenjiv • Zakonodavna intervencija dogodila se tokom odvojenih postupaka koje su pokrenuli drugi kandidati osporavajući imenovanje podnosioca predstavke, a prije nego što je on pokrenuo postupak • Nedovoljno razmatranje principa nesmjernosti sudija tokom njihovog mandata • Uvođenje zakonodavstva koje predstavlja neopravdani arbitrarni tok djelovanja usmjeren na zaobilaženje principa vladavine prava i pojma pravičnog suđenja • Narušen princip jednakosti stranaka, što postupak koji je pokrenuo podnositelj predstavke čini nemogućim za uspjeh • Odsustvo bilo kakvih uvjerljivih razloga općeg interesa koji mogu nadmašiti inherentne opasnosti korištenja zakonodavstva sa retroaktivnim dejstvom.

Član 6. stav 1. (građansko pravo) • Dužina postupka nije premašila razuman rok.

Član 8. • Privatni život • Poništenje imenovanja podnosioca predstavke za sudiju prvog stepena od strane CGP neopravdan • Član 8. primjenjiv nakon pristupa zasnovanog na posljedicama • Kumulativni efekti dovoljno ozbiljni i uticali su na pravo podnosioca predstavke na privatni život u veoma značajnoj mjeri • Neuspjeh domaćih sudova da priznaju to pravo ili ga na odgovarajući način uravnoteže s drugim navedenim suprotstavljenim interesima • Zahtjev zakonitosti nije ispunjen • Odsustvo relevantnih i dovoljnih razloga koji opravdavaju neophodnost osporene mjere u demokratskom društvu.

Cuculović v. Switzerland (br. 28865/17), 19.2.2026. godine

Povreda člana 5.3. Ek

Podnositelj predstavke je Nebojša Cuculović, državljanin Švicarske, rođen 1995. godine, sa prebivalištem u Zofingenu, Švicarska.

Gospodin Cuculović je 2016. godine lišen slobode i izveden pred sudiju zbog sumnje na izvršenje krivičnih djela nanošenja tjelesne povrede i prijetnje. Optužbe su naknadno odbačene usljed povlačenja podnesene prijave. Predmet se odnosi na navod podnosioca predstavke da mu je pritvor ipak produžen na osnovu novih, nepovezanih činjenica i osnova, koji su se odnosili na upravljanje vozilom bez vozačke dozvole i teške saobraćajne prekršaje, u postupku po žalbi vođenom isključivo u pisanom obliku.

Podnositelj predstavke je pritvoren 15. oktobra 2016. godine zbog sumnje na napad i prijetnje B., kao i na kršenje Zakona o narkoticima. Dana 18. oktobra 2016. godine, Sud za prinudne mjere odbio je zahtjev javnog tužioca da se podnositelj predstavke zadrži u pritvoru zbog nedostatka konkretnog razloga za pritvor i naredio je trenutno puštanje podnosioca predstavke na slobodu. Javni tužilac se žalio na tu odluku, a 20. oktobra 2016. godine Apelacioni sud je odobrio suspenzivno dejstvo žalbe i naredio nastavak pritvora podnosioca predstavke do donošenja odluke o žalbi. Nakon što je B. povukao sve svoje krivične prijave protiv podnosioca predstavke 27. oktobra 2016. godine, 21. novembra 2016. godine Apelacioni sud je potvrdio žalbu javnog tužilaštva na osnovu novih činjenica i razloga za pritvor koje je potonje iznijelo. Poništio je nalog Suda za prinudne mjere i naredio da se podnositelj predstavke zadrži u pritvoru na privremeni period od tri mjeseca. Nakon žalbe koju je podnio podnositelj predstavke, Savezni vrhovni sud je presudom od 19. decembra 2016. godine djelimično presudio u korist podnosioca predstavke, u dijelu u kojem je presudio da lišavanje slobode podnosioca predstavke od 28. oktobra do 21. novembra 2016. godine nije bilo zasnovano na sudskoj odluci koja ispunjava zakonske uslove iz člana 5. stav 1. Konvencije, te da je Apelacioni sud trebao ukinuti nalog za pritvor kada je saznao za povlačenje krivičnih prijava 28. oktobra 2018. godine.

Pozivajući se naročito na član 5. stav 3. Evropske konvencije o ljudskim pravima (pravo na slobodu i sigurnost), podnosilac predstavke se pred Evropskim sudom žali da nije bio saslušan lično u vezi sa novim činjenicama i osnovima na kojima je Apelacioni sud zasnovao svoju odluku o produženju njegovog pritvora.

Evropski sud je zaključio da podnosilac predstavke nije lično saslušan u vezi s novim činjenicama i razlozima na kojima je Apelacioni sud zasnovao svoju odluku o određivanju njegovog pritvora 21. novembra 2016. godine. Shodno tome, došlo je do povrede člana 5. stav 3. Konvencije.